

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 248/04-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Petra Sopka, K., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 494/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Petra Sopka na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 494/99 p o r u š e n é b o l o .

2. Petrovi Sopkovi p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. P. K., K., vo výške 9 340 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsať slovenských korún) na jeho účet do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júla 2004 doručená sťažnosť Petra Sopka, K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 494/99.

Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v nasledovnom, ním opísanom skutkovom stave.

Sťažovateľ uvádza, že 21. júna 1999 doručil okresnému súdu žalobu o vyslovenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru proti spoločnosti Obchod s palivami, a. s., Košice, Floriánska 16 (ďalej aj „žalovaný“). Sťažovateľ v žalobe namietal, že žalovaný ako zamestnávateľ nepožiadala príslušný odborový orgán o predchádzajúci súhlas na výpoveď, hoci tak mal podľa príslušných pracovnoprávných predpisov urobiť.

Okresný súd konal v predmetnej veci v priebehu roka 2000 plynule, ale pojednávanie 31. januára 2001 bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania z odboru grafológie. Sťažovateľ je toho názoru, že od tohto dátumu nastali vo veci prietahy zrejme spôsobené zmenou zákonného sudcu v uvedenej veci.

Sťažovateľ doručil 14. januára 2002 okresnému súdu žiadosť o stanovenie termínu pojednávania s poukázaním na skutočnosť, že ostatné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo

v januári 2001. Ďalšiu urgenciu okresnému súdu doručil sťažovateľ 19. augusta 2002. V nadväznosti na to okresný súd uznesením z 20. augusta 2002 sp. zn. 24 C 494/99 nariadil vo veci znalecké dokazovanie.

Sťažovateľ uvádza, že okresný súd po zmene predsedníčky senátu od októbra 2003 začal vo veci konať riadne a bez prietáhov, avšak už po vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného.

Sťažovateľ v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 494/99, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie vo výške 25 000 Sk a úhradu trov jeho právneho zastúpenia.

Návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľ odôvodňuje dĺžkou prietáhov v konaní, ich neodôvodnenosťou, ako aj tým, že pasivitou súdu sa značne skomplikovalo vymáhanie náhrady mzdy od pôvodne žalovaného subjektu.

Ústavný súd 18. augusta 2004 sťažnosť sťažovateľa prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. III. ÚS 248/04.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti listom doručeným ústavnému súdu 6. októbra 2004. Vo vyjadrení sa po podrobnom opísaní skutkového stavu vo veci dotkol aj skutočností uvádzaných sťažovateľom v sťažnosti,

pričom konštatoval, že zo strany súdu došlo v predmetnom konaní k priet'ahom v období od 31. januára 2001 do 20. augusta 2002, a to z dôvodu, že vybavujúca sudkyňa odišla na materskú dovolenku a vec bola pridelená inému sudcovi. Zároveň uviedol, že k ďalším priet'ahom v konaní v rokoch 2003 – 2004 došlo z dôvodu správania účastníkov konania, ktorí sa z rôznych (ospravedlnených) dôvodov pojednávanií striedavo nezúčastňovali a bez ich aktívnej súčinnosti nemohol súd vo veci pokračovať. Na záver svojho vyjadrenia predseda okresného súdu poznamenal, že vec po právnej stránke nie je zložitá, ale pomerne náročný je skutkový stav, ktorý si vyžaduje rozsiahle dokazovanie.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, vyjadrenia predsedu okresného súdu a hlavne spisu okresného súdu sp. zn. 24 C 494/99 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ podal 21. júna 1999 okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhal voči žalovanému, neplatnosti rozviazania pracovného pomeru výpoveďou. Žalovaný ako zamestnávateľ sťažovateľa mu 29. januára 1999 doručil na pracovisku výpoveď z pracovného pomeru podľa § 46 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce (platného ku dňu podania výpovede) z dôvodu racionalizačných opatrení, v dôsledku ktorých sa sťažovateľ stal nadbytočným. Výpovedná lehota začala sťažovateľovi plynúť 1. februára 1999 a jej uplynutím 30. apríla 1999 sťažovateľ ukončil pracovný pomer u žalovaného.

Sťažovateľ uvádza, že počas trvania pracovného pomeru pôsobil ako predseda miestnej odborovej organizácie. Skutočnosť, že zamestnávateľ mu dal výpoveď bez predchádzajúceho súhlasu odborového orgánu, považoval sťažovateľ za dôvod neplatnosti svojej výpovede, čo však zamestnávateľ neakceptoval. Preto sa sťažovateľ vyslovenia neplatnosti výpovede domáhal cestou súdu. Žaloba bola na okresnom súde zaregistrovaná pod sp. zn. 24 C 494/99.

Listom z 27. apríla 2000 okresný súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe a zároveň vo veci nariadil pojednávanie na 24. máj 2000.

Žalovaný splnil svoju povinnosť 18. mája 2000. Vo svojom vyjadrení preukazoval, že odborová organizácia v jeho spoločnosti bola zrušená v roku 1996, preto žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

Na pojednávaní konanom 24. mája 2000 okresný súd vypočul účastníkov konania a za účelom uloženia povinnosti týmto účastníkom predložiť doklady preukazujúce ich tvrdenia o pôsobení, resp. nepôsobení odborovej organizácie v spoločnosti žalovaného pojednávanie odročil na 12. júl 2000.

Listom z 2. júna 2000 sa okresný súd obrátil na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) s dožiadaním, či v registri združení ministerstvo eviduje Odborový zväz pracovníkov obchodu s pôsobnosťou v Slovenskej republike, Košice, Hutnícka 1 (ďalej len „odborový zväz“), a či ako samostatné združenie je v registri vedená odborová organizácia pri spoločnosti žalovaného. Listom z 8. júna 2000 okresný súd požiadal odborový zväz, aby mu zaslal stanovky zväzu.

Sťažovateľ podaním z 15. júna 2000 rozšíril svoj žalobný návrh o náhradu mzdy vo výške priemerného mesačného zárobku od 1. mája 1999 do doby, kedy mu bude umožnené pracovať na jeho pôvodnom pracovnom mieste.

Odborový zväz 15. júna 2000 zaslal okresnému súdu požadované stanovky. Žalovaný predložil okresnému súdu listinné dôkazy 29. júna 2000. Dňa 4. júla 2000 ministerstvo vnútra okresnému súdu oznámilo, že odborová organizácia pri spoločnosti Obchod s palivami, a. s., so sídlom v Košiciach, Floriánska 16, nie je ani nebola do evidencie odborových a zamestnávateľských organizácií vedenej na ministerstve zapísaná.

Postup okresného súdu v ďalšom období od 12. júla 2000 do 31. januára 2001, keď zabezpečoval vo veci listinné dôkazy od účastníkov konania, odborového zväzu (listom z 26. októbra 2000) a Krajskej správy Štatistického úradu Slovenskej republiky v Košiciach (listom z 26. októbra 2000), ako aj pojednával vo veci (12. júla 2000, 25. októbra 2000, 22. novembra 2000, 6. decembra 2000, 31. januára 2001), plynulo smeroval k odstráneniu

právnej neistoty sťažovateľa (rozhodnutiu vo veci). Pojednávanie konané 31. januára 2001 okresný súd odročil na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania z odboru písmostnalectva. Znalecké dokazovanie sa malo týkať zistenia pravosti podpisu svedka Š. S., člena výboru odborovej organizácie.

Listom z 3. septembra 2001 sa okresný súd obrátil na právneho zástupcu sťažovateľa, aby mu oznámil bližšie identifikačné údaje o úmrtí svedka Š. S. Ten listom doručeným okresnému súdu 3. októbra 2001 oznámil, že mu nie sú známe požadované informácie o zomrelom svedkovi, a odkázal ho s týmto dopytom na žalovaného. Listom z 3. decembra 2001 sa preto okresný súd obrátil s vyššie uvedenou požiadavkou na žalovaného, ktorý 8. januára 2002 oznámil osobné údaje o nebohom okrem dátumu úmrtia, ktoré sa mu nepodarilo zistiť, pretože nebohý už nebol od 20. novembra 1998 jeho zamestnancom.

Listom z 18. januára 2002 okresný súd požiadal Centrálnu evidenciu pobytu obyvateľov Banská Bystrica o oznámenie dátumu úmrtia Š. S., o túto informáciu požiadal aj Matričný úrad Okresného úradu Košice IV (ďalej len „matričný úrad“).

Opatrením predsedu okresného súdu z 1. februára 2002 bola vec sťažovateľa pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu 11 C z dôvodu materskej dovolenky vo veci konajúcej sudkyne.

Podaním zo 4. februára 2002 sťažovateľ opätovne žiadal okresný súd o rozšírenie žalobného návrhu, a to o úroky z omeškania vo výške 17,6 % ročne z každej mesačnej splátky.

Miestny úrad mestskej časti Košice - Juh 1. marca 2002 zaslal okresnému súdu úmrtný list nebohého.

Až uznesením sp. zn. 24 C 494/99 z 20. augusta 2002 okresný súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru písmostnalectva a ustanovil súdneho znalca M. N., grafológa, T. Jeho úlohou bolo určiť, či podpis nachádzajúci sa na listine z 8. decembra

1998 označenej hlavičkou žalovaného „*Žiadosť organizácie o udelenie predchádzajúceho súhlasu na rozviazanie pracovného pomeru výpoveďou*“ je pravým podpisom Š. S. (sťažovateľ ho spochybnil).

Medzitým uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 K 6/02 z 23. januára 2002 bol na majetok žalovaného vyhlásený konkurz. Správkyňa konkurznej podstaty žalovaného (úpadcu) listom zo 17. septembra 2002 požiadala okresný súd o prerušenie konania podľa príslušných ustanovení zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

V nadväznosti na to okresný súd listom z 27. septembra 2002 doručoval vyjadrenie správkyne sťažovateľovi a taktiež zisťoval platnosť plnej moci právneho zástupcu žalovaného na jeho zastupovanie.

Dňa 8. októbra 2002 oznámila správkyňa konkurznej podstaty, že došlo k zániku plnej moci doterajšieho právneho zástupcu na zastupovanie.

Vo veci ustanovený znalec 6. februára 2003 doručil okresnému súdu vyhotovený znalecký posudok. Okresný súd ho následne doručoval sťažovateľovi a správkyňi konkurznej podstaty žalovaného. Uznesením z 26. marca 2003 okresný súd určil znalcovi odmenu za vyhotovený znalecký posudok a doručoval ho účastníkom konania.

Vzhľadom na to, že krajský súd uznesením zo 7. mája 2003 zbavil JUDr. O. T. funkcie správcu konkurznej podstaty žalovaného, okresný súd zisťoval na konkurznom súde nového správcu konkurznej podstaty (2. septembra 2003).

Dňa 12. septembra 2003 okresný súd vytýčil pojednávanie vo veci na deň 22. októbra 2003 a za tým účelom predvolal účastníkov konania. Nariadené pojednávanie však bolo odročené z dôvodu liečebného pobytu správcu konkurznej podstaty žalovaného a pre jeho neprítomnosť bolo odročené aj pojednávanie nariadené na 13. január 2004. Pojednávanie

nariadené na 25. február 2004 bolo odročené pre neprítomnosť vybavujúcej sudkyne z dôvodu ošetrovania člena rodiny.

Dňa 8. marca 2004 okresný súd vytýčil pojednávanie na 27. apríl 2004. Na pojednávaní konanom 27. apríla 2004, na ktorom svoju neúčast' s'ťažovateľ ospravedlnil, správca konkurznej podstaty uviedol, že v tomto období už odovzdal konkurznému súdu konečnú správu o konkurze, pričom sa predpokladá výmaz žalovaného z obchodného registra. Okresný súd odročil predmetné pojednávanie na 16. jún 2004.

Svoju neúčast' na pojednávaní 16. júna 2004 s'ťažovateľ ospravedlnil a žiadal o odročenie pojednávania, na ktorom chce byť osobne prítomný. Preto okresný súd vyhovel jeho žiadosti a odročil pojednávanie na 5. október 2004.

Pojednávanie nariadené na 5. október 2004 bolo z dôvodu práceneschopnosti predsedníčky senátu odročené na neurčito. Následne 14. októbra 2004 okresný súd vytýčil pojednávanie na 16. november 2004 a za tým účelom predvolal účastníkov konania. Správca konkurznej podstaty ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní s tým, že krajský súd uznesením sp. zn. 4 K 6/02 z 9. júla 2004 schválil konečnú správu v konkurznom konaní týkajúcom sa konkurzu vyhláseného na majetok žalovaného. Navrhol preto zamietnuť žalobu z titulu nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného.

Ostatné pojednávanie nariadené na 16. november 2004 bolo z dôvodu neprítomnosti obidvoch účastníkov konania (zo strany žalovaného ospravedlnenej) odročené na 8. február 2005.

Dôvodné urgencie okresného súdu v predmetnom konaní podané s'ťažovateľom 14. januára 2002 a 19. augusta 2002 kvalifikoval ústavný súd ako právny prostriedok, ktorého uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

III.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. II. ÚS 813/00).

Z hľadiska prvého kritéria, či išlo o zložitú vec po právnej a skutkovej stránke, ústavný súd konštatuje, že spor o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru a náhradu ušlej mzdy je sporom pracovnoprávnym. Súdny majú s takými spormi dlhodobé skúsenosti a právna úprava obsiahnutá v Zákonníku práce je jasná a jej výklad a používanie sú súdnou praxou ustálené. K otázke neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a náhrady mzdy existuje množstvo rozhodnutí publikovaných v oficiálnych zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk. Posudzovaný spor takéhoto druhu na okresnom súde podľa názoru ústavného súdu (ktorý sa opiera o obsah spisu) nie je sporom, ktorý by kládol osobitné nároky na dokazovanie a na právne posúdenie veci. Ústavný súd preto nepovažoval vec právne a fakticky za zložitú.

Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania (v postavení žalobcu), ústavný súd pripúšťa, že dva návrhy na zmenu petitu žaloby (jej rozšírenie o ďalšie nároky) zo strany sťažovateľa, v dvoch prípadoch ospravedlnená neúčast' sťažovateľa na pojednávaniach ako dôvod odročovania pojednávanií okresným súdom a jedna jeho neospravedlnená neúčast' a jeho návrhy na vypočutie viacerých svedkov v konaní mohli vplývať na priebeh a dĺžku konania. Podľa právneho názoru ústavného súdu vysloveného v skorších rozhodnutiach využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (I. ÚS 31/01). Vyššie uvedené skutočnosti však ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení sťažovateľa.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťuje, či došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľa, je správanie (postup) samotného súdu.

Obdobie nečinnosti okresného súdu ústavný súd zistil od 21. júna 1999, t. j. hneď od podania žaloby, do 27. apríla 2000, keď okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a vytýčil termín pojednávania na 24. máj 2000. Ústavný súd uznáva, že prvé preštudovanie žaloby a zvolenie vhodného postupu súdu vo veci si vyžadujú určitú dobu. Preto dospel k záveru, že z uvedených 10 mesiacov predstavuje len 7 mesiacov zbytočné prieťahy v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a 3 mesiace predstavujú maximálnu dobu, ktorú možno ospravedlniť potrebou štúdia návrhu a prípravou ďalšieho postupu okresného súdu.

Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd zobral do úvahy svoju predošlú judikatúru, v súlade s ktorou obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný prieťah v konaní (napr. II. ÚS 3/00).

Ďalší zbytočný priet'ah v konaní ústavný súd zistil v období od 31. januára 2001, keď okresný súd odročil pojednávanie za účelom nariadenia znaleckého dokazovania vo veci, do 3. septembra 2001, keď sa okresný súd obrátil na právneho zástupcu s'ťažovateľa vo veci oznámenia údajov o úmrtí svedka (jeho svedectvo malo byť v dokazovaní podľa žalovaného podstatné). K samotnému nariadeniu znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva pristúpil okresný súd až uznesením z 20. augusta 2002 (po 19 mesiacoch od odročenia pojednávania).

V tejto súvislosti ústavný súd už judikoval, že odročenie pojednávania na neurčito z dôvodu potreby vypracovania znaleckého posudku a rozhodnutie o ustanovení znalca a uložení mu vypracovania znaleckého posudku v predmetnej veci po uplynutí 19 mesiacov od odročenia pojednávania (za uvedenú dobu okresný súd listami s'ťažovateľovi, žalovanému a matričnému úradu len overoval pravdivosť informácie o úmrtí svedka) vzhľadom na celkovú dobu konania a vykázanie úspornosti procesných úkonov možno považovať za postup súdu, ktorým došlo k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 17/01).

Na druhej strane treba súhlasiť s predsedom okresného súdu, že striedavo opakované (aj keď ospravedlnené) neúčasti s'ťažovateľa (v troch prípadoch) a aj žalovaného (tiež v troch prípadoch) na nariadených pojednávaniach v období od 12. septembra 2003 do 16. novembra 2004 brániace okresnému súdu odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ ako osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 27/02), nemožno v žiadnom prípade prenášať na konajúci všeobecný súd ani mu vyčítať, že vo veci opakovane nariaďoval pojednávania, pretože bez aktívnej súčinnosti účastníkov konania nemohol vo veci rozhodnúť.

V tejto súvislosti ústavný súd už judikoval: „Dĺžku trvania súdneho konania, ktorá je dôsledkom úkonov jeho účastníkov alebo ich nečinnosti, nemožno považovať za dôvod na vyslovenie zbytočných priet'ahov v súdnom konaní“ (II. ÚS 41/02).

V nemalej miere k tomu prispeli aj organizačné zmeny na strane žalovaného v dôsledku vyhlásenia konkurzu na jeho majetok, keď sa súd musel vysporiadať s otázkou pasívnej legitímácie žalovaného, jeho právneho zástupcu. V okolnostiach prípadu ústavný súd zistil, že okresný súd z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného predmetné konanie o neplatnosť výpovede a náhradu mzdy neprerušil, ale pokračoval v ňom a aj samotný správca konkurznej podstaty žalovaného svojimi procesnými úkonmi (účasťou na pojednávaní, ospravedlňovaním svojej neúčasti) sa správal ako účastník tohto konania. Ústavný súd rešpektuje právny názor okresného súdu, podľa ktorého predmetné konanie nepatrí medzi konania prerušené ex lege podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov. Okresný súd tento právny názor vyjadril samotným faktom pokračovania v konaní, voči ktorému ani novo ustanovený správca konkurznej podstaty nevzniesol námietky. Ústavný súd preto z hľadiska zisťovania prieťahov posudzoval celé konanie až do súčasnosti.

Na základe uvedených zistení a právnych hodnotení ústavný súd rozhodol, že okresný súd v spore vedenom pod sp. zn. 24 C 494/99 konal spôsobom, ktorého dôsledkom boli zbytočné prieťahy 26 mesiacov (viac než 2 roky) v súdnom konaní trvajúcim viac než 5 rokov.

Vzhľadom na vyššie uvedené ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v predmetnom konaní, tak ako ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

IV.

V súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd vyslovil porušenie ústavného práva sťažovateľa v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 24 C 494/99. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Tento účel možno dosiahnuť len právoplatným rozhodnutím.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie“.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovateľ žiada primerané finančné zadosťučinenie, a to vo výške 25 000 Sk vzhľadom na dĺžku prierahov, ich neodôvodnenosť, ale aj skutočnosť, že pasivitou súdu sa značne skomplikovalo vymáhanie náhrady mzdy od pôvodne žalovaného odporcu.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a povahu sporu.

Hoci významnou súčasťou zadosťučinenia sťažovateľa je už samotné deklarovanie porušenia jeho základného práva na konanie bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavným súdom, porušenie tohto základného práva sťažovateľa však nemožno účinne odstrániť len uplatnením tejto právomoci ústavného súdu. V dôsledku toho bolo potrebné rozhodnúť aj o primeranom finančnom zadosťučinení. Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie označeného základného práva ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti považuje za primerané v ním navrhovanej výške 25 000 Sk.

V.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť trovy konania jeho právnomu zástupcovi.

Právny zástupca sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 2. decembra 2004 vyčíslil trovy právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej pomoci á 4 534 Sk a 2 x režijný paušál á 136 Sk, t. j. celkom vo výške 9 340 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Podľa takto určených kritérií je výška odmeny za úkony prevzatie a príprava vecí, podanie vo veci samej a odpoveď na výzvu 4 534 Sk za každý úkon podľa ustanovenia § 16 ods. 1 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. spolu 9 068 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní

výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 19 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z., t. j. 3 x 136 Sk, celkom 9 340 Sk.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2004